

Algemeen beleidsplan voor research data management aan de UHasselt

Inleiding

Het managen of beheren van onderzoeksdata is een essentieel onderdeel van kwaliteitsvol en verantwoord wetenschappelijk onderzoek. De UHasselt ziet toe op de kwaliteit van het onderzoek dat binnen de instelling/onder haar affiliatie wordt uitgevoerd en nam reeds verscheidene initiatieven om dit te waarborgen zoals het onderschrijven van de Ethische Code voor Wetenschappelijk Onderzoek in België en het Europese Handvest voor Onderzoekers, het oprichten van een Commissie Wetenschappelijke Integriteit en het uitwerken van een integriteitscharter.¹ In het waarborgen van kwaliteitsvol onderzoek spelen de onderzoeksdata de hoofdrol. Mede door het uitwerken van een research data management-beleidsplan (verder "RDM-beleidsplan") streeft de UHasselt naar een optimaal beheer van onderzoeksdata.

Dit RDM-beleidsplan van de UHasselt omvat de basisprincipes en algemene richtlijnen voor het veilig, vindbaar, toegankelijk en verstaanbaar bewaren, het beheren, het hergebruiken voor zover mogelijk en het (publiek) beschikbaar stellen alsook het archiveren van onderzoeksdata aan de UHasselt voor (her)gebruik, verificatie of datacollectie. Het vormt een algemeen kader waarbinnen onderzoekers, medewerkers en studenten aan de UHasselt hun onderzoeksdata kwaliteitsvol beheren. De basisprincipes en algemene richtlijnen zijn gebaseerd op zowel nationale als internationale ontwikkelingen met betrekking tot research data management en moeten bovendien samen gelezen worden met de gerelateerde regelgeving en richtlijnen opgenomen in [Bijlage 1](#) van dit RDM-beleidsplan.

1. Definities

Een onderzoeker: dit is elke natuurlijke persoon die wetenschappelijk en/of academisch onderzoek verricht, geregistreerd is aan de UHasselt, zowel bezoldigd als onbezoldigd, en met inbegrip van doctoraatsstudenten.

Een student: dit is elke student die een bachelor- of masteropleiding, een voorbereidingsprogramma, een schakelprogramma, een manama, een specifieke lerarenopleiding, een postgraduaat, een stage, een uitwisselingsprogramma of een creditcontract volgt aan de UHasselt.²

De hiërarchisch verantwoordelijke: dit is verschillend naargelang het statuut van de onderzoeker en diens plaats in de onderzoeks- en organisatiestructuur van de UHasselt. De hiërarchie wordt weergegeven als volgt:

- ATP, AAP & BAP (*PhD*), ZAP < PI onderzoeksgroep/Instituutsdirecteur < Decaan < Vicerector Onderzoek < Rector
- ATP < Celhoofd < Directeur < Vicerector/Beheerder < Rector
- Student < Begeleider/(co)Promotor < PI onderzoeksgroep/Instituutsdirecteur < Decaan < Vicerector Onderzoek < Rector

Onderzoeksdata, onderzoeksgegevens of research data (hierna in dit reglement naar

¹ De Ethische Code voor Wetenschappelijk Onderzoek in België, http://www.belspo.be/belspo/organisation/publ/pub_ostc/Eth_code/ethcode_nl.pdf; Het Europese Handvest voor Onderzoekers, https://www.uhasselt.be/media/1mslzavu/code-en-conduct-eur_21620_en-nl.pdf;

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit, <https://www.uhasselt.be/nl/onderzoek/responsible-research#anch-wetenschappelijke-integriteit>; Het Integriteitscharter, <https://www.uhasselt.be/nl/over-uhasselt/beleid/integriteitsbeleid#anch-514-integriteitscharter>.

² Met inbegrip van de studenten in het kader van de tUL-opleidingen aan de UHasselt.

verwezen als onderzoeksdata): dit zijn alle gegevens en voorwerpen – ongeacht hun vorm of methode – die worden gecreëerd, verzameld of gebruikt in het kader van een onderzoeksproject aan UHasselt. Deze bijzonder ruime definitie kan een brede waaier van verschillende soorten data in uiteenlopende bestandsformaten omvatten, gaande van ruwe data tot bewerkte en zelfs gepubliceerde gegevens. Onder deze noemer zitten zowel digitale als niet-digitale data vervat, alsook gegevens gegenereerd door de onderzoeker zelf (primair) of verkregen van derden (secundair).

Voorbeelden van onderzoeksdata zijn onder meer, zonder daartoe beperkt te zijn: notities, enquêtes, afbeeldingen, voorwerpen, audiovisuele bestanden, spreadsheets, databases, statistische data, geografische data, simulaties, software ontwikkeld voor onderzoeksdoeleinden, stalen van welke aard ook met inbegrip van biologisch materiaal, persoonsgegevens, patiëntengegevens, enz.

Metadata: dit zijn gegevens die de karakteristieken van onderzoeksdata beschrijven zodat deze beter geïdentificeerd en gevonden kunnen worden, die de structuur en samenstelling van de onderzoeksdata weergeven en die het beheer van de onderzoeksdata mogelijk maken. Bv. de titel van de onderzoeksdata, de namen en affiliaties van de betrokken onderzoekers, een persistente identifier, de versie, de relatie met een bestaand onderzoeksproject of wetenschappelijke publicatie, de datum van creatie, het bestandsformaat, de toegangsrechten, enz.

Kwaliteitsvolle onderzoeksdata: onderzoeksdata worden geacht kwaliteitsvol te zijn wanneer ze accuraat, compleet, authentiek, betrouwbaar, verstaanbaar, identificeerbaar, gedocumenteerd, vindbaar, toegankelijk, veilig bewaard en beveiligd zijn.

Anonieme onderzoeksdata: dit zijn onderzoeksdata die geen betrekking hebben op een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, of persoonsgegevens die zodanig anoniem zijn gemaakt dat de betrokkene niet of niet meer identificeerbaar is.³

Gepseudonimiseerde onderzoeksdata: dit zijn onderzoeksdata die persoonsgegevens omvatten, maar die op zodanige wijze verwerkt zijn dat ze niet meer aan een specifieke betrokkene gekoppeld kunnen worden zonder dat er aanvullende informatie wordt gebruikt.⁴ Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld.

Persoonsgegevens: dit zijn alle data waarmee een natuurlijk persoon zowel direct als indirect geïdentificeerd kan worden.⁵ Enkele voorbeelden, zonder daartoe beperkt te zijn, zijn: naam, adres, telefoonnummer, chassisnummer, e-mailadres, IP-adres, leeftijd, geslacht, afkomst, afbeelding, leefgewoonten, persoonlijke opinies, enz. Elke onderzoeker die persoonsgegevens verzamelt en/of verwerkt moet de wetgeving omtrent de bescherming van deze persoonsgegevens naleven.

Bijzondere persoonsgegevens: dit zijn bepaalde persoonsgegevens die gevoeliger van aard zijn dan andere. Enkele voorbeelden, zonder daartoe beperkt te zijn, zijn: gegevens over ras, politieke opvattingen, godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuigingen, lidmaatschap van een vakvereniging, gezondheid (onder andere medische gegevens), seksuele geaardheid, verdenkingen, vervolgingen, strafrechtelijke of bestuurlijke veroordelingen.⁶

Register van gegevensverwerkingen: dit is een register dat alle gegevensverwerkingen omvat en verplicht op te stellen is door elke verwerkingsverantwoordelijke en, in voorkomend geval, de vertegenwoordiger van de verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerkingsactiviteiten die onder hun verantwoordelijkheid plaatsvinden. De inhoud van dit register is vastgelegd in art. 30 AVG.

³ Overweging 26, Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>.

⁴ Art. 4, 5, Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>.

⁵ Art. 4,1, Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>.

⁶ Art. 9, Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>.

Minimale gegevensverwerking: dit betekent dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor het doeleinde waarvoor er gegevens worden verwerkt. De onderzoeker dient, in de mate van het mogelijke, aldus uitsluitend die persoonsgegevens te verwerken die noodzakelijk zijn voor de vastgestelde onderzoeksdoeleinden.

Data Protection Officer (DPO): dit is de functionaris voor de gegevensbescherming. Hij/zij is intern aangesteld als toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens voor de UHasselt.⁷ De DPO houdt binnen de UHasselt toezicht op de toepassing en de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.⁸

Vertrouwelijke onderzoeksdata: dit zijn onderzoeksdata die op grond van een overeenkomst met een interne of externe partij als vertrouwelijk dienen te worden behandeld.

Vindingen: dit zijn onderzoeksresultaten, zoals omschreven in artikel IV.48.§1 van de Codex Hoger Onderwijs, namelijk potentieel octrooieerbare uitvindingen, kweekproducten, tekeningen en modellen, topografieën van halfgeleiderproducten, computerprogramma's en databanken die, met het oog op een industriële of landbouwkundige toepassing, voor commerciële doeleinden aanwendbaar zijn.

Open data: dit zijn onderzoeksdata die iedereen vrij kan (her)gebruiken en opnieuw kan verspreiden, op voorwaarde van bronvermelding en het opnieuw vrij beschikbaar stellen.

Opslaan: dit is het bewaren van onderzoeksgegevens tijdens de loop van een onderzoek of onderzoeksproject.

Archiveren: dit is het bewaren van onderzoeksgegevens vanaf het einde van een onderzoek of onderzoeksproject. Lange-termijn archiveren is archivering die een vooraf bepaalde termijn (bv. 5 jaar) na afloop van een onderzoek of onderzoeksproject overschrijdt.

2. Toepassingsgebied

Dit RDM-beleidsplan is van toepassing op alle onderzoeksdata die voor, tijdens en na het onderzoek aan de UHasselt gegenereerd, verzameld, verwerkt, bewaard, gearchiveerd of uitgewisseld worden door onderzoekers in het kader van hun affiliatie aan de UHasselt.

Tenzij uitdrukkelijk anders bepaald, is dit RDM-beleidsplan eveneens van toepassing voor studenten in het kader van hun affiliatie aan de UHasselt.

3. Basisprincipes

De basisprincipes van dit RDM-beleidsplan zijn:

1. Elke onderzoeker aan de UHasselt is gedurende de gehele levensduur van de onderzoeksdata verplicht kwaliteitsvolle onderzoeksdata te bewaren en te beheren, en voor zover mogelijk (publiek) beschikbaar te stellen voor eventueel hergebruik. Onderzoeksdata worden bovendien bijgehouden op een manier die tegemoetkomt aan het beleid of de vereisten gesteld door derden zoals bv. financiers, samenwerkende partners en overheidsinstellingen. Elke onderzoeker aan de UHasselt is verplicht om de basisprincipes en algemene richtlijnen uiteengezet in dit RDM-beleidsplan te volgen en toe te passen voor, tijdens en na elk wetenschappelijk onderzoek.
2. Dit RDM-beleidsplan vormt een aanvulling op alle relevante wet- en regelgeving, en geeft een invulling aan contractuele verplichtingen en ethische en integriteitsnormen.
3. Onderzoekers mogen enkel die persoonsgegevens verzamelen die van belang zijn voor hun specifieke onderzoeksdoel.
4. Het beheer van onderzoeksdata wordt door de onderzoeker uiteengezet in een data

⁷ Art. 37, Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>.

⁸ Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>.

- management plan (zie art. 6).
- De onderzoeker zal steeds de geldende richtlijnen naleven met betrekking tot het correct gebruik van zijn/haar UHasselt user account, zoals vastgelegd in de Acceptable Use Policy van de UHasselt (zie [bijlage 1](#)). Toegangsrechten tot bepaalde data worden vastgelegd aan de hand van IAM (Identity and Access Management) procedures. De gebouwen en infrastructuur van de UHasselt zijn enkel toegankelijk voor onderzoekers en personen met een geldig toegangsrecht.

4. Ondersteuning door de UHasselt

4.1 Samenwerking

De UHasselt neemt in dit RDM-beleidsplan het voortouw door het uitstippelen van de basisprincipes en de algemene richtlijnen. Hiervoor staat de samenwerking tussen de UHasselt, de onderzoekers, de faculteiten, de onderzoeksgroepen, de onderzoeksinstituten en de centrale administratie centraal.

4.2 Sensibilisering

De UHasselt verbindt zich ertoe om de onderzoekers aan te moedigen dit RDM-beleidsplan te implementeren door het promoten en faciliteren ervan.

De centrale diensten bieden ondersteuning in de vorm van opleiding, advies, richtlijnen en templates voor het beheer van onderzoeksdata en het opstellen van data management plannen. De basisprincipes en algemene richtlijnen van dit RDM-beleidsplan worden bovendien via de portaal-site van de UHasselt verder geduid. In het kader van de financiële middelen, verkregen via de *Flemish Open Science Board*, zullen de centrale diensten van UHasselt eveneens ondersteuning bieden aan de onderzoekers van de Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg (AUHL).

4.3 Ondersteuning

Samen met dit RDM-beleidsplan werkt de UHasselt aan een beleid dat zowel aan de praktische als aan de technische noden van de onderzoekers, de faculteiten, de onderzoeksgroepen en de onderzoeksinstituten tegemoetkomt. Gezien de grote verschillen qua types data, bijhorende data praktijken en noden tussen en binnen de verschillende wetenschappelijke disciplines waarin onderzoek verricht wordt aan de UHasselt vormt dit RDM-beleidsplan een algemeen kader, waar de betreffende disciplines op kunnen voortbouwen. Hiertoe kunnen zij beroep doen op de aan hun disciplines toegewezen data steward.

5. Beheer van onderzoeksdata

Het optimaal beheer van kwaliteitsvolle onderzoeksdata is de primaire verantwoordelijkheid van elke onderzoeker. Hierbij zorgt elke onderzoeker ervoor dat alle onderzoeksdata voorzien worden van de nodige metadata die het begrijpen en hergebruiken van de onderzoeksdata mogelijk maken. Voor de kwaliteitsvolle opslag en beschrijving van onderzoeksdata biedt de UHasselt ondersteuning bij de implementatie van een selectie van Electronic Lab Notebooks (ELN).

6. Data management plan

De onderzoeker zal binnen zes maanden na de officiële startdatum van zijn/haar onderzoek een initieel data management plan opstellen waarin de procedures voor het verzamelen, opslaan, gebruiken, hergebruiken, toegang, archiveren en vernietigen van de onderzoeksdata worden opgenomen, zowel voor, tijdens als na het onderzoek. Het data management plan dient doorheen het onderzoek steeds geüpdatet te worden en na de afloop van het onderzoek gefinaliseerd te worden.

Zowel het initieel data management plan bij aanvang als de finale versie na afloop van het project dienen ingediend te worden bij de Directie Onderzoek, Bibliotheek en Internationalisering van UHasselt (rdm@uhasselt.be) en eventueel bij de betrokken externe financier, zoals beschreven in de toepasselijke reglementering van laatstgenoemde.

Elk data management plan moet voldoen aan de basisprincipes en algemene richtlijnen zoals uiteengezet in dit RDM-beleidsplan en aan het beleid of de vereisten gesteld door derden. De UHasselt voorziet hiervoor in tools die toegankelijk zijn voor alle onderzoekers aan de UHasselt.

7. Relevante regelgeving

De onderzoeker is verantwoordelijk voor het naleven van de relevante regelgeving zoals onder meer, zonder daartoe beperkt te zijn:

- het eigendomsrecht;
- de onderzoeksethiek, zoals onder meer vastgelegd in de ALLEA European Code of Conduct;
- de privacywetgeving (incl. de Algemene Verordening Gegevensbescherming nr. 2016/679);
- de Europese Dual Use Verordening nr. 428/2009;
- de Europese Verordening nr. 511/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende voor gebruikers bestemde nalevingsmaatregelen uit het Protocol van Nagoya inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik in de Unie, en het Protocol van Nagoya inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik, gevoegd bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, Nagoya, 29 oktober 2010;
- het Informatieveiligheidsbeleidsplan van de UHasselt;
- de Acceptable Use Policy met betrekking tot de veiligheid en de opslag van data zoals gedefinieerd door de Informatieveiligheidscommissie van de UHasselt;
- de aanvullende regelgeving bepaald in overeenkomsten met derden, alsook de vereisten vervat in de toepasselijke reglementering van externe financiers (zie [bijlage 1](#), punt 1).

Indien de regelgeving van externe financiers of overeenkomsten afgesloten met derden meer stringente of specifieke vereisten omvatten met betrekking tot research data management, zullen deze primeren op de algemene richtlijnen van dit RDM-beleidsplan.

8. Beveiliging van persoonsgegevens en vertrouwelijke onderzoeksdata

Indien onderzoeksdata persoonsgegevens of andere vertrouwelijke informatie bevatten, nemen onderzoekers steeds de volgende bepalingen in acht. Niet alleen ter beveiliging van digitale gegevens, maar ook ter bescherming van fysieke gevoelige informatie (bv. papieren invulformulieren en bevragingen) dienen trouwens de nodige maatregelen getroffen te worden om ongewenste toegang te vermijden.

De UHasselt voorziet in tools die toegankelijk zijn voor alle onderzoekers aan de UHasselt. Via de portaalsite voorziet de UHasselt technische en praktische ondersteuning voor het gebruik hiervan.

8.1 Anonimisering van onderzoeksdata

Onderzoekers trachten zoveel mogelijk te werken met anonieme onderzoeksdata. Geanonimiseerde onderzoeksdata hebben geen betrekking op een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon; dit zijn aldus persoonsgegevens die zodanig anoniem zijn gemaakt dat de betrokkene niet meer identificeerbaar is.⁹

Het is raadzaam om de gebruikte anonimiseringstechnieken en bijhorende risicoanalyse zorgvuldig te documenteren, bv. in een zgn. *Anonymisation Pseudonymisation Plan* (APP).

8.2 Pseudonimisering van onderzoeksdata

Onderzoeksdata die persoonsgegevens bevatten, kunnen gepseudonimiseerd worden. Gepseudonimiseerde gegevens zijn enkel toegelaten indien de aanvullende informatie over de gepseudonimiseerde gegevens *apart worden bewaard en er technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld*.¹⁰

Het is raadzaam om de gebruikte pseudonimiseringstechnieken en een bijhorende risicoanalyse zorgvuldig te documenteren, bv. in een zgn. *Anonymisation Pseudonymisation Plan* (APP).

8.3 Encryptie van onderzoeksdata

Onderzoeksdata dienen zoveel als mogelijk geëncrypteerd te worden, dit betekent dat ze versleuteld of gecodeerd dienen te worden met als doel om de onderzoeksdata te beveiligen. Het is aangewezen om deze encryptie te laten uitvoeren door een gespecialiseerde medewerker van de Centrale Informatica Dienst (CID).

8.4 Vertrouwelijke onderzoeksdata

⁹ Overweging 26, Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>.

¹⁰ Art. 4,5, Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>.

De onderzoeker dient steeds op de hoogte te zijn van de draagwijdte van de geheimhoudingsplicht die contractueel werd vastgelegd ter bescherming van vertrouwelijke onderzoeksdata, en dient deze geheimhoudingsplicht steeds te respecteren. Indien een onderzoeker van mening is dat bepaalde onderzoeksdata redelijkerwijs als vertrouwelijk dienen te worden behandeld zonder dat hierover reeds een overeenkomst bestaat met de desbetreffende externe partij, heeft de onderzoeker de verantwoordelijkheid om dit aan de Tech Transfer Office (TTO) te melden zodat er alsnog een overeenkomst kan worden afgesloten.

9. Opslag en archivering van onderzoeksdata

9.1 Algemene principes

Zowel voor, tijdens als na het onderzoek aan de UHasselt kunnen de onderzoeksdata kwaliteitsvol bewaard worden in de faciliteiten die UHasselt hiervoor beschikbaar stelt. Via de portaal-site voorziet de UHasselt technische en praktische ondersteuning voor het gebruik hiervan.

Indien de onderzoeksdata in externe faciliteiten beheerd worden, zal de onderzoeker hier duidelijk naar refereren in het data management plan en aangeven op welke wijze, wanneer en door wie de data geconsulteerd kunnen worden.

9.2 Opslag en back-up van onderzoeksdata tijdens het onderzoek

Opslag tijdens het onderzoek

De onderzoeker maakt bij voorkeur gebruik van de faciliteiten, zoals ter beschikking gesteld door UHasselt (bv. Google Drive). Hij/zij dient gebruik te maken van een gedeelde schijf (bv. Google Shared drive). Via zulke gedeelde schijf dient men de onderzoeksdata te delen met de hiërarchisch verantwoordelijke en, indien van toepassing, de leden van de onderzoeksgroep. Het alternatief van een persoonsgebonden schijf (bv. Google My drive) mag enkel gebruikt worden voor persoonlijke (doch werkgerelateerde) bestanden of indien er geen samenwerking met partners binnen of buiten UHasselt noodzakelijk is.

Indien de onderzoeker echter gebruik wil maken van externe faciliteiten, dient hij/zij hieromtrent voorafgaandelijk afstemming te zoeken via de IT Servicedesk. In dit geval blijft de onderzoeker zelf en diens hiërarchisch verantwoordelijke verantwoordelijk voor de kwaliteitsvolle bewaring van zijn/haar onderzoeksdata.

De onderzoeker wordt ten stelligste afgeraden om voor de opslag van onderzoeksdata gebruik te maken van media die erg gevoelig zijn voor beschadiging en verlies, zoals bv. lokale harde schijven, externe harde schijven, USB-sticks e.d.

Back-up

Een back-up of reservekopie is essentieel om belangrijke en waardevolle onderzoeksdata veilig te stellen voor het geval de gegevens op de originele drager verloren gaan of beschadigd raken. Indien men gebruik maakt van de hierboven genoemde institutionele oplossingen, zal er standaard voorzien worden in zo'n back-upstrategie. Indien men echter opteert voor externe faciliteiten, is de onderzoeker zelf verantwoordelijk voor de implementatie van een back-upstrategie. Voor meer informatie dient men contact op te nemen met de Centrale Informatica Dienst (CID).

9.3 Archivering van onderzoeksdata na afloop van het onderzoek

Onderzoeksdata die gegenereerd of verzameld werden in het kader van een volledig uitgevoerd onderzoeksexperiment of analyse en waarvoor de onderzoeker bepaald heeft dat de inhoudelijke waarde van de data belangrijk is voor (her)gebruik, verificatie, valorisatie of een datacollectie, dienen bewaard te worden. Indien de onderzoeksdata deel uitmaken van een publicatie of octrooiaanvraag dienen de onderzoeksdata steeds bewaard te worden.

De onderzoeksdata moeten in hun zo origineel mogelijke staat bewaard worden om (her)gebruik, verificatie, valorisatie en datacollectie toe te laten. Daarnaast moeten onderzoeksdata zo gestandaardiseerd (i.e. uniform), zo veilig mogelijk, en indien van toepassing conform internationale disciplinaire richtlijnen opgeslagen worden. Dit houdt in dat de onderzoeker rekening houdt met de (wettelijke) vereisten omtrent anonimisering, pseudonimisering en encryptie, zoals aangegeven in artikel 8. De onderzoeker dient hierbij de richtlijnen omtrent databehandeling opgesteld door de Informatieveiligheidscommissie in acht te nemen (zie [bijlage 1](#), punt 7). De onderzoeksdata moeten bovendien steeds vergezeld zijn van alle documentatie die vereist is om de oorsprong, de verwezenlijking, de verwerking en de analyse ervan te begrijpen.

Voor de archivering van onderzoeksdata na afloop van het onderzoek maken onderzoekers bij voorkeur gebruik van externe discipline-gebonden databanken, vervolgens van de institutionele repository of cloud-oplossingen die UHasselt aanbiedt, en tenslotte van externe agnostische of algemene databanken.

9.4 Bewaartermijn voor de archivering van onderzoeksdata

Na de volledige uitvoering van een onderzoeksexperiment en analyse, moeten de originele onderzoeksdata die relevant zijn voor (her)gebruik, verificatie, valorisatie of datacollectie bewaard worden voor een termijn van minimum 5 jaar, voor zover er geen wettelijke, contractuele of disciplinaire afwijkende termijn bepaald is. Indien de onderzoeksdata persoonsgegevens bevatten, dient de onderzoeker steeds de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG) na te leven. Indien de onderzoeksdata deel uitmaken van een publicatie kan deze looptijd verlengd worden tot een termijn van minimum 5 jaar te rekenen vanaf de officiële publicatiedatum.

Indien de kosten voor datacuratie proportioneel zijn ten opzichte van de academische, socioculturele of economische meerwaarde van de (relevante) onderzoeksdata, kunnen de onderzoeksdata na de minimum looptijd van 5 jaar voor een langere termijn gearchiveerd worden. Deze archivering gebeurt steeds in overleg met de onderzoeker of diens hiërarchisch verantwoordelijke.

9.5 Vernietiging van onderzoeksdata

De onderzoeker dient de onderzoeksdata die niet (meer) van belang zijn voor (her)gebruik, verificatie, valorisatie of datacollectie, en voor zover er geen wettelijke, contractuele of disciplinaire afwijkende bepalingen zijn, te vernietigen. Onderzoekers die de UHasselt verlaten moeten daarnaast de aanvullende maatregelen, zoals vermeld in artikel 12, in acht nemen.

9.6 UHasselt Metadata Repository

Net zoals voor publicaties en overige onderzoeksoutput, worden onderzoekers aan UHasselt verwacht om de beschrijvende metadata van hun datasets die resulteren uit onderzoek aan de UHasselt, al dan niet onderliggend aan peer-reviewed publicaties, te registreren in de UHasselt Metadata Repository.

10. Intellectuele eigendomsrechten op vindingen

De vermogensrechten op vindingen behoren toe aan UHasselt, met uitzondering van vindingen die worden gerealiseerd door studenten. Onderzoekers, met uitzondering van studenten, zijn verplicht om vindingen vóór elke andere vorm van bekendmaking te melden aan de Tech Transfer Office (TTO) van de UHasselt. De TTO is verantwoordelijk voor de bescherming (bijvoorbeeld door middel van het indienen van een octrooiaanvraag) en valorisatie (bijvoorbeeld door het verlenen van gebruiksrechten aan derden) van deze vindingen.

De betrokken onderzoekers behouden evenwel de morele rechten op hun vindingen. Conform het AUHL valorisatiereglement ontvangen zij tevens een uitvindersvergoeding ingeval de valorisatie van vindingen inkomsten oplevert.

Voor studenten behoren de vermogensrechten volgens het 'Reglement inzake de rechten op onderzoeksresultaten en rechten op auteurswerken van bachelor- en masterstudenten van UHasselt, tUL en de partnerinstellingen in een gezamenlijke opleiding' toe aan de student zelf.

Indien studenten vindingen realiseren die onderdeel uitmaken van onderzoek aan UHasselt, dienen hiervoor afspraken te worden vastgelegd om UHasselt in staat te stellen de vindingen al dan niet te beschermen en te valoriseren.

In voornoemd geval dient de promotor/begeleider van de student de Tech Transfer Office hierover tijdig te informeren.

11. Hergebruik van onderzoeksdata

Onderzoeksdata zijn waardevolle vormen van output. Daarom erkent de UHasselt dat deze output zo toegankelijk, vindbaar en herbruikbaar als mogelijk gemaakt moet worden voor de onderzoekers, de onderzoeksgemeenschap en indien mogelijk het publiek.

In bepaalde omstandigheden moet de toegang tot de onderzoeksdata echter beperkt worden. Dit is om persoonsgegevens of andere gevoelige informatie te beschermen, om valoriseerbare vindingen te beschermen (bv. om een octrooi aan te vragen) of om contractuele verplichtingen voortvloeiend uit overeenkomsten met derden met betrekking tot vertrouwelijke informatie na te leven (bv. een samenwerkingsovereenkomst, een dienstverleningsovereenkomst, een Material Transfer Agreement, enz.). In deze gevallen is het mogelijk om de onderzoeksdata pas na het verstrijken van een bepaalde embargoperiode (beperkt) ter beschikking te stellen.

Voordat de onderzoeker overgaat tot het delen, hergebruiken of publiek ontsluiten van onderzoeksdata zal hij/zij bovendien steeds moeten nagaan of de toepasselijke regelgeving m.b.t. het eigendomsrecht, de onderzoeksethiek, de ethische codes, de informatieveiligheid, de vereisten vervat in (confidentialiteits)overeenkomsten met derden en/of externe financiers en de interne universitaire reglementen zijn nageleefd.

11.1 Hergebruik door een andere partij

Indien een onderzoeker aan de UHasselt verzoekt om de onderzoeksdata van een andere onderzoeker aan de UHasselt te gebruiken is de hiërarchisch verantwoordelijke van de onderzoeker met de onderzoeksdata gemachtigd om toegang te verlenen of te ontzeggen. De hiërarchisch verantwoordelijke tracht om dit, voor zover mogelijk, te overleggen met de onderzoeker alvorens toegang te verlenen. Hierbij staan de belangen van de onderzoeker aan de UHasselt steeds voorop. Additionele voorwaarden voor het verkrijgen van de machtiging kunnen toegevoegd worden door de hiërarchisch verantwoordelijke.

Indien een externe partij verzoekt om onderzoeksdata van een onderzoeker aan de UHasselt te gebruiken of omgekeerd een onderzoeker aan de UHasselt een externe partij verzoekt om diens onderzoeksdata te gebruiken, dient dit steeds gemeld te worden aan de TTO, die hiervoor de gepaste schriftelijke overeenkomst opstelt, conform het delegatiebesluit van de UHasselt (zie [bijlage 1](#)).

11.2 Publieke ontsluiting

De publieke ontsluiting van de onderzoeksdata vereist steeds de schriftelijke goedkeuring van de hiërarchisch verantwoordelijke van de onderzoeker met de onderzoeksdata. Indien de onderzoeker of diens hiërarchisch verantwoordelijke vragen heeft bij de verenigbaarheid van deze publieke ontsluiting met de toepasselijke regelgeving (cf. supra), kan hij/zij beroep doen op ondersteuning en advies vanuit UHasselt, bv. door de Data Protection Officer of een gemachtigd plaatsvervanger daarvan (in het geval van persoonsgegevens), de Tech Transfer Office (in het geval van vindingen of overeenkomsten met derden) of, algemeen, de data stewards van de Directie Onderzoek, Bibliotheek en Internationalisering (rdm@uhasselt.be). Het blijft echter te allen tijde de verantwoordelijkheid van de onderzoeker zelf om de toepasselijke interne en externe regelgeving na te leven.

Enkele voorbeelden van publieke ontsluiting zijn: het deponeren van onderzoeksgegevens in publiek toegankelijke databanken, het presenteren van onderzoeksgegevens op conferenties (tenzij de conferentie binnen een gesloten netwerk plaatsvindt én een confidentialiteitsovereenkomst werd afgesloten), het delen van onderzoeksdata via sociale media, het publiek tentoonstellen van kunstwerken, enz.

12. Onderzoekers die de UHasselt verlaten

Onderzoeksdata die in het kader van onderzoek aan de UHasselt verzameld en/of gegenereerd zijn, dienen door de hiërarchische verantwoordelijke van de onderzoeker die de UHasselt verlaat gedurende de geldende bewaartermijn bewaard te worden en toegankelijk te blijven, tenzij er hierover afwijkende contractuele overeenkomsten zijn gemaakt tussen de UHasselt en derden.

Zoals uiteengezet in artikel 10 van dit RDM-beleidsplan behoren de vermogensrechten op vindingen toe aan de UHasselt, met uitzondering van vindingen die studenten in een bachelor- of masteropleiding, een schakelprogramma of een voorbereidingsprogramma realiseren.¹¹ De verlatende onderzoeker mag diens vindingen bijgevolg in geen geval meenemen.

Onderzoekers die samenwerken met andere onderzoekers of met externe partners maken bij de aanvang van het onderzoek duidelijke schriftelijke afspraken omtrent de verantwoordelijke voor het beheer van de betrokken onderzoeksdata. De schriftelijke afspraken omtrent het beheer van onderzoeksdata in samenwerking met externe partners worden vastgelegd door de TTO, waarbij

¹¹ Deze ressorteren onder het 'Reglement inzake de rechten op onderzoeksresultaten en rechten op auteurswerken van bachelor- en masterstudenten van UHasselt, tUL en de partnerinstellingen in een gezamenlijke opleiding'.

het UHasselt delegatiebesluit steeds wordt gerespecteerd.

In het geval er onderzoeksdata vernietigd dienen te worden, is hiervoor steeds schriftelijke toestemming van de onderzoeker en diens hiërarchisch verantwoordelijke nodig. Deze schriftelijke toestemming bevat een omstandige motivatie die zowel de specifieke datasets als de beweegredenen tot vernietiging verduidelijkt en goedkeurt. De onderzoeker die de UHasselt verlaat zal de schriftelijke toestemming verkregen voor vernietiging overmaken aan de Centrale Informatie Dienst van de UHasselt. De vernietiging van de data zelf dient tevens in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving te gebeuren (zie hiervoor [bijlage 1](#)); deze verantwoordelijkheid rust op de onderzoeker die de UHasselt verlaat.

De onderzoeker die de UHasselt verlaat, dient bovendien de richtlijnen omtrent de verwerking van herbruikbare en oude toestellen, (onderzoeks)data, media en documenten opgesteld door de Informatieveiligheidscommissie in acht te nemen, om te voorkomen dat de op deze toestellen opgeslagen gegevens in handen komen van niet-bevoegden (zie [bijlage 1](#), punt 7).

13. Sancties bij niet-naleving

Het naleven van dit RDM-beleidsplan en de richtlijnen in bijlage is de primaire verantwoordelijkheid van elke onderzoeker en deze zal hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden indien dit niet nageleefd wordt.¹²

Bovendien is de Data Protection Officer gemachtigd om intern gevolg te geven bij het niet naleven van dit RDM-beleidsplan, in het bijzonder voor wat betreft de bescherming van persoonsgegevens.

¹² Cfr. Het Arbeidsreglement en de tuchtreglementen van de UHasselt.

Bijlage 1 bij het Algemeen beleidsplan voor research data management aan de UHasselt: Gerelateerde regelgeving en richtlijnen

Het RDM-beleidsplan van de UHasselt moet samen gelezen worden met:

1. De richtlijnen en documenten weergegeven op de website van de Directie Onderzoek, Bibliotheek en Internationalisering van de UHasselt, <https://www.uhasselt.be/nl/onderzoek>.
2. De Ethische Code voor Wetenschappelijk Onderzoek in België, http://www.belspo.be/belspo/organisation/publ/pub_ostc/Eth_code/ethcode_nl.pdf.
3. Het Europese Handvest voor Onderzoekers, https://www.uhasselt.be/media/1msslzavu/code-en-conduct-eur_21620_en-nl.pdf.
4. Het Integriteitscharter van de UHasselt, <https://www.uhasselt.be/nl/over-uhasselt/beleid/integriteitsbeleid#anch-514-integriteitscharter>.
5. Het beleid inzake Wetenschappelijke Integriteit, <https://www.uhasselt.be/nl/onderzoek/responsible-research#anch-4fa-wetenschappelijke-integriteit>.
6. Het Open Access beleid van de UHasselt, <https://bibliotheek.uhasselt.be/nl/open-access-beleid-uhasselt>.
7. Het Informatieveiligheidsbeleidsplan (a), de Acceptable Use Policy (b) en de informatiebrochures m.b.t. databehandeling (c) en oude data (d) van de UHasselt, (a) <https://drive.google.com/file/d/0B2FJNUgm2VvIalZpdDFob0ViRWs/view>, (b) https://drive.google.com/file/d/1K_Y5dPQFou_tXtmznHUZ8Bxf-xDaNmY/view, (c) <https://drive.google.com/file/d/0B2FJNUgm2VvIYmladjhEMF9OSGc/view>, (d) <https://drive.google.com/file/d/0B2FJNUgm2VvIUWFZU2JMQ2Fqd0k/view>.
8. Het Algemeen Onderzoeksbeleidsplan, <https://www.uhasselt.be/media/sasfbcxm/212-22-020-nr-2-beleidsplan-o-i-2022-2026.pdf>.
9. Het AUHL Valorisatiereglement, <https://www.uhasselt.be/documents/TechTransfer/Intranet/Valorisatiereglement%20AUHL%20finaal.pdf>.
10. Het UHasselt delegatiebesluit, Het Reglement inzake de rechten op onderzoeksresultaten en rechten op auteurswerken van bachelor- en masterstudenten van UHasselt, tUL en de partnerinstellingen in een gezamenlijke opleiding.